

POSUDEK

oponenta disertační práce

Oponent: JUDr. PhDr. Ivo SVOBODA, Ph.D., Univerzita obrany, FVM, K-109

Zpracovatel: JUDr. Ing. Dalibor NOVÝ

Název práce: Právní a vnitřní předpisy v ozbrojených silách ČR

Posuzovaná disertační práce vychází z odborných a vědeckých výsledků práce zpracovatele jak v průběhu studia v doktorském studijním programu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, tak z jeho pracovního zařazení na Sekci vyzbrojování Ministerstva obrany.

Předložená disertační práce je mimo úvodu a závěru členěna do osmi kapitol. Práce je po formální stránce vyhotovena dle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2, avšak s drobnými formálními vadami, zejména při tvorbě číslování kapitol a subkapitol, při úpravě textu na jednotlivých stranách a ve formě odkazového aparátu, který je poměrně nepřehledný až zmatečný, když není zřetelné, kde končí poznámka pod čarou zpracovatele a kde je odkaz na použitou literaturu či jiný zdroj. Tomu odpovídá i skutečnost, že se oponentovi nepodařilo v textu práce dohledat všechny zdroje deklarované na závěr práce v seznamu použité literatury. Tato formální pochybení jsou však v porovnání s obsahovými výhradami oponenta marginální. V práci bylo deklarováno užití bezmála 150 informačních zdrojů, což je pro podobný typ práce přiměřené množství. Další drobnou vadou je i skutečnost, že použité prameny v seznamu literatury v závěru práce nejsou rozčleněny podle typu a jsou řazeny pouze v abecedním pořadí, což činí orientaci v použitých pramenech velmi obtížnou.

Z názvu předložené disertační práce i z deklarovaného cíle na s. 11 – 12 vyplývá, že: „Cílem této práce je rozbor systému právních a vnitřních předpisů a dalších dokumentů aplikovaných v prostředí ozbrojených sil ČR. V této souvislosti půjde o prokázání či vyvrácení domnělých deficitů právní a interní novotvorby, příp. o nastínění optimálního způsobu jejich optimalizace či odstranění“.

Zpracovatel dále na s. 11 uvedl, že kritické body vidí například v tom, že: „provázanost právních a vnitřních předpisů není vždy zřetelná, neboť k interní normotvorbě není třeba zvláštní zmocnění“. V této souvislosti však neuvedl, v jakých oblastech není provázanost zřetelná a jaké oprávnění má absentovat. Za této situace je jakékoli vědecké zkoumání na základě metodologie vědeckého výzkumu prakticky nemožné a je předem odsouzeno k závěrům subjektivním a obecným.

Dále je v úvodu na s. 11 uvedeno, že: „vnitřní novotvorba neumí pružně a zavčas reagovat na neustálý pohyb a časté výkyvy platného právního řádu“. K tomuto oponent konstatuje, že z formálního pohledu a z pohledu profesní formulační přesnosti by bylo na místě nesporně volit jiné výrazy, než „...pohyb...“ a „...výkyvy...“, například pojem

„...změny...“ či „...úpravy...“. Dalším kritickým bodem je na s. 11 dle zpracovatele skutečnost, že: „vnitřní předpisy často přežívají navzdory derogačnímu principu, že s vydáním a účinností nadřazeného právního předpisu by měly pozbyt aplikovatelnosti“. K tomuto oponent konstatuje, že zpracovatel celkem pozoruhodně (v oblasti právní vědy spíše nezvykle až nevhodně) užívá vágní výrazy „...často...“ a „...by měly pozbyt...“, což činí nemalé obtíže při jejich vymezení, metodologickém zkoumání a vědeckém hodnocení. Zpracovatel na s. 11 dále uvádí, že kritickým bodem je i to, že: „vnitřní předpisy mohou obsahovat limitující podmínky a povinnosti bez opory v právních předpisech“. Jako poslední kritický bod pak zpracovatel uvádí, že: „přezkoumatelnost souladu vnitřních předpisů s právními předpisy autoritou odlišnou od původce vnitřního předpisu je minimální“. K této části předložené práce oponent konstatuje, že zpracovatelem uváděné „kritické body“ nelze identifikovat ani jako výzkumné otázky a ani jako hypotézy ve smyslu metodologie vědeckého výzkumu. Jedná se spíše jen o jakési výroky, nadto mnohdy nekonkrétní až vágní v zásadě ani neumožňující metodologické zkoumání a vědecké hodnocení. Jedná se tedy v zásadě pouze o obecné, do značné míry, výroky a populistické kliše, které jsou iniciované osobními postoji zpracovatele bez reálné možnosti metodologického zkoumání a vědeckého hodnocení. V tomto spatřuje oponent první a zásadní pochybení zpracovatele předložené disertační práce.

Oponent v práci shledal množství subjektivních, nedoložených, popřípadě dokonce i o skutečnost se neopírajících informací. Naopak v předložené práci absentují očekávané informace a pasáže. Například pojednání o současném stavu poznání, resp. názory odborné veřejnosti na zkoumanou problematiku, a dále pojednání o použití a aplikaci konkrétní metodologie vědeckého výzkumu, kterým byly zpracovány shromážděné informace. Některé informace a tvrzení zpracovatele, např. na s. 65 – 66 o vojenském školství jsou již svým rozsahem na první pohled nedostatečné a schematické, nadto je zde operováno nekompletními informacemi a tyto informace nejsou dále analyzovány ani zahrnuty do hodnocení. To je ostatně rysem velkého množství dalších kapitol a celých pasáží textu. Zůstává pak otázkou důvod jejich zařazení do textu disertační práce.

Jako další příklad zcela nepodložených závěrů, které lze označit za osobní názory je například konečná věta druhého odstavce na s. 50. Zde zpracovatel tvrdí, že: „Samosprávné posláním akademických orgánů (zde míněna Univerzita obrany) je hrubě potlačeno, organizačně je škola podřízena Generálnímu štábu ČR“. Toto tvrzení je zcela nepodložené, nepravdivé a zcela mimo rámec zaměření práce. Jedná se o typický rys závěrů prolínající se v zásadě celou předloženou prací – tedy subjektivní a místy dokonce dílem nepodložené až nepravdivé informace a závěry ve formě osobních názorů zpracovatele. Tento přístup rozhodně není možno označit za vědecký a je dle názoru oponenta neodpovídající požadavkům disertační práce.

Oponent dále konstatuje, že mnohé pasáže byly zařazeny zcela bezdůvodně, jelikož jsou mimo rámec zaměření práce (tvorba interních předpisů) a dále s nimi nebylo prováděno žádné vědecké hodnocení. Například se jedná o popis osobní motivace k vypracování práce na s. 7 – 9, nebo pasáže o historii, případně o legislativě z oblasti mezinárodního práva, případně z oblasti existence a činnosti mezinárodních organizací (kap. 1.7). Některé dlouhé pasáže do zařazené do disertační práce nebyly ani následně hodnoceny, ani nebyly součástí závěrů a doporučení a byly pouze konstatovány, zpravidla bez jakéhokoli komentáře. To je ostatně dalším výrazným pochybením zpracovatele práce. Oponent konstatuje, že jsou v textu práce zařazeny celé kapitoly, kdy došlo pouze k popisu bez jakéhokoli dalšího hodnocení či tvůrčího vkladu zpracovatele. To je markantní zejména v kapitolách č. 1, 2 a 5 předložené disertační práce, jak bylo příkladmo uvedeno výše. Je pak otázkou, co si zpracovatel sliboval

od jejich zařazení do práce, když jsou věcně mimo zaměření práce a nebyly dále podrobeny žádnému hodnocení a vědeckému zkoumání. V těchto částech je předložená disertační práce tím postavena na popisnou úroveň bakalářské práce.

Zpracovatel předložené disertační práce v závěru na s. 210 uvádí, že: „Cílem i účelem této práce je přispět ke zpřehlednění a svrchované orientaci administrativní praxe ve vztazích mezi právními a vnitřními předpisy, a to podchycením a rozbořem unikátního normativního prostředí v ozbrojených silách ČR, které již laické populaci nejsou tolik přístupné jako za časů povinné vojenské služby“. Oponent konstatuje, že zpracovatel zcela nepochopitelně uvádí poněkud jiný cíl v úvodu a v závěru své práce. Nadto v závěru práce deklarovaný „rozbor“ a „podchycení“ (pomiňme, že slovo „podchycení“ ani nenaznačuje žádný vědecký přístup či postup hodnocení) prováděný systémově s použitím vhodně volené metodologie vědeckého výzkumu nebyl v průběhu práce oponentem zaznamenán. Případná shrnutí (na s. 59, 75, 111, 133 – 134, 157, 175 – 176, 187 – 188 a 209) závěry či doporučení pak jsou namnoze pouze obecná klišé a osobní názory zpracovatele bez vazby a identifikovatelná ukotvení na vědecké postupy v práci samotné. Postup zpracovatele by se tedy dal nazvat deduktivní na základě osobních názorů a pocitů. Toto však v žádném případě nelze označit za vědeckou metodu hodnocení shromážděné materie. Oponent v tomto spatřuje další zásadní pochybení zpracovatele předložené disertační práce.

Za faktické absence jakéhokoli byt' náznaku konkrétního doporučujícího návrhu k řešení (zcela nesporně) nevyhovujícího stavu v tvorbě interních předpisů v prostředí ozbrojených sil ČR je zpracovatelem předpokládána „odezva a uplatnění“ práce v resortu obrany, případně v jiných „správních resortech“ přinejmenším diskutabilní. Doporučení zpracovatele práce tak, jak je uvádí na s. 60, 75 a částečně na s. 157, jakož i některá další v závěru samotném jsou dílem rázu organizačního, tedy zcela mimo zaměření a deklarovaný cíl disertační práce. Pokud jsou doporučení výjimečně v relaci s cílem a změřením práce (např. na s. 112, 134, 176, 188 a 209) jsou pak převážně nekonkrétní a obecná s absencí přímé a identifikovatelné vazby na deklarované (avšak neidentifikované) výsledky vědecké činnosti a jedná se tedy toliko pouze dedukce či osobní názory, což za produkt vědecké práce nelze považovat. Oponent je názoru, že produktem vědecké činnosti u disertační práce na právnické fakultě by měly být konkrétní nástroje, mechanismy a postupy při nápravě (v námi popisovaném případě) interní novotvorby. Tyto výstupy v předložené disertační práci nejen že nebyly zajištěny, ale oponent neshledal ani použití metodologie, jejíž použití by mohlo vést k těmto konkrétním závěrům.

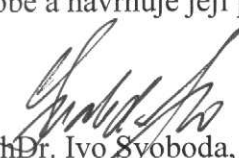
Oponent v předložené práci neshledal žádnou konkrétně užitnou informaci k nápravě (zcela nesporně) nevyhovujícího stavu tvorby interních předpisů v resortu obrany. V závěru práce na s. 210 – 213 je náznak snahy o jisté závěrečné vyhodnocení, nicméně v bodu A.) na s. 210 se jedná o vágní vyhodnocení zcela mimo rámec disertační práce, a to svým zaměřením do oblastí organizace, řízení a dokonce financování resortu a nikoli do úzce pojaté problematiky interní novotvorby v relaci se zaměřením a cílem disertační práce. V této části je závěr práce zcela mimo rámec zaměření práce. V bodech B.) – D.) jsou sice prováděny závěry obecně v relaci se zaměřením práce, nicméně je jich velké a nepřehledné množství bez systémového řazení a struktury. Tyto jsou uváděny fragmentovitě, nekoncentrovaně a jsou nekonkrétní, obecné a vágní. Jejich konkrétnost a užitelnost je v podstatě pouze v kontemplativní poloze.

Zcela závěrem posudku oponent konstatuje, že předložená disertační práce nesplňuje kritéria kladená na tento typ práce. Práce je povětšinou pouze konstatováním stávajícího stavu

bez identifikovatelného hodnocení shromážděné materie a vlastního tvůrčího vkladu s použitím metodologie vědeckého výzkumu, nadto s četnými faktografickými pochybeními a nepodloženými tvrzeními. Shrnutí a závěry v práci provedené jsou dílem mimo rámec zaměření práce (když jsou charakteru organizačního, řídicího a dokonce i ekonomického rázu), nebo jsou produktem osobního názoru zpracovatele bez identifikovatelné vazby na provedený postup vědeckého hodnocení s použitím vhodné metodologie vědeckého výzkumu.

Oponent má za to, že zpracovatel sice velmi správně a vhodně zvolil téma své práce, kdy neutěšená situace v oblasti tvorby interních předpisů ozbrojených sil ČR si nesporně vyžaduje systémové změny, nicméně forma, obsah, metodologické zpracování materie i samotné závěry jsou zcela zjevně daleko za možnostmi zpracovatele a jsou nedostatečné ve vztahu k požadované úrovni disertační práce. Zpracovatel se v průběhu práce dopustil zásadních pochybení věcných i metodologických a práce tím neplní kritéria kladená na podobný typ práce.

Z těchto důvodů oponent **n e d o p o r u č u j e** předloženou disertační práci k obhajobě a navrhuje její přepracování.

JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D.
Univerzita obrany
Kounicova 65
662 10 Brno